

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

PERFIL

**NASCUT A
LENINGRAD L'ANY
1940 I EXILIAT
DE L'URSS DES DEL
1972, JOSEPH
BRODSKY
VA GUANYAR
EL NOBEL DE
LITERATURA
EL 1987. 'POEMES
ESCOLLITS'
ARRIBA FINS A
L'ANY 1988, MESOS
ABANS DE LA MORT
DEL POETA**

Amb un únic cos i la màquina d'escriure

SIMONA SKRABEC

1966", escriu Antoni Munné en la presentació d'*Una cambra i mitja* (PUV, 2013). Aquesta és la pregunta clau davant els textos de Brodsky: com comprendre la diferència "entre un nom i l'altre, entre aquell Iòsif i aquest Joseph"?

Faré una hipòtesi arriscada: Brodsky va poder viure entre les dues llengües perquè es va construir una passarel·la. Quina mena de lligam permet un salt tan vertiginós? Heus aquí el cèlebre fragment del seu primer procés judicial: "Qui us ha reconegut com a poeta? Qui us ha classificat en la renglera dels poetes?", li preguntava el jutge, i

"Iòsif Aleksàndrovitx Brodski va néixer a Leningrad l'any 1940 i va morir com a Joseph Brodsky a Nova York l'any

Brodsky li va respondre: "Ningú. Qui m'ha posat en les rengleres de la humanitat?"

Aquesta frase mínima ho resumeix tot. Parlant de les seves dues pàtries, Brodsky constata: "Els únics punts en comú són el meu propi cos i una màquina d'escriure. D'una marca diferent i amb unes fonts diferents". La inviolable unitat d'un únic cos -el "jo" que es transforma i muda, però no canvia- contrasta amb una màquina d'escriure imperfecta que es pot utilitzar en un sol lloc. Fins i tot els caràcters estables i segurs de les lletres només serveixen a casa.

La relativitat de totes les coses, però, no és cap resposta. Brodsky oposa a la realitat esmunyedissa el convenciment que "un horitzó dilatat s'ha d'estrènyer en algun punt", com diu l'àgil traducció dels seus *Poemes escollits* de Judit Díaz Bareda. Segons la trigonometria poètica de Brodsky totes les línies, fins i tot les més paral·leles, s'acaben trobant dins de l'infinit. Aquest punt de trobada -inimaginable, utòpic, fora de tot abast- fa que Brodsky no sigui només un mitjaner entre el gel de l'URSS avui ja mig oblidada i els paratges urbans d'Amèrica. Brodsky parteix d'una realitat minuciosament descrita, despullada de tota il·lusió. Però el desconsol i la manca de tota perspectiva esclaten llavors cap a les esferes del pensament pur.

"I és que no és tot / escolàstica en aquest món?", es pregunta. Cert, ben bé tot, només que l'escolàstica sovint mereix aquest nom desencisador. Brodsky no s'espanta davant cap pregunta, però ara també fuig davant les fórmules grandiloqüents. I ens recorda que "la història conté detalls, no la imatge completa". Per això només la poesia pot,

**POEMES
ESCOLLITS**
JOSEPH BRODSKY
EDICIONS DE 1984
TRAD. JUDIT DÍAZ
500 PÀG. / 26 €

potser, oferir imatges que siguin més que una fotografia amb "el seu insuportable somriure". Imatges que són un signe a partir del qual podem reconstruir els atzucacs que mai sabrem evitar.

La vida no està feta per ser recordada, els fragments s'esborren i es confonen l'un amb l'altre, així que la tasca del poeta és traçar sobretot els punts d'unió: "L'essència de la vida rau, no en el que hi ha, / sinó en el que creus que hi hauria d'haver". I per afrontar el passat, cal "esbudellar el nino" com una criatura rebel que vol saber com estan fets els joguets que li han donat per entretenir-se.

També a la revista *Veus Baixes*, Arnau Barios acaba de traduir un breu cicle de poemes de Brodsky. A diferència de *Poemes escollits*, que es basen en seleccions fetes pel mateix autor per al públic anglès, aquí hi podem atrapar el poeta abans que hagi creuat la frontera i conèixer un dissident que assaja encara el llenguatge isòpic, transformant el règim comunista en un arcaic estat de l'Egeu. La idea de nació pot ser la torre on refugiar-se i el pal de la bandera pot assumir la funció de paral·lamps i de far alhora, però a la torre, sovint, s'hi ubica també la presó. Com constata l'escriptor amb amargor a *Una cambra i mitja*: "La inhumanitat sempre és més fàcil d'estructurar que qualsevol altra cosa".

Tots aquests pensaments nítids que ara podem llegir en català són testimoni d'una lluita obstinada per superar els sistemes basats en l'obediència i la repressió. "De tot arreu/cauen crostes d'estucat", diu, però nosaltres no tenim res més que els "consonants / que s'alcen sobre les seves cametes tortes" per preservar el record i la fe en el futur. ♦♦

**L'OBRA
POÈTICA I EN
PROSA DE
BRODSKY ÉS
TESTIMONI
D'UNA
LLUITA
OBSTINADA
PER
SUPERAR
ELS
SISTEMES
BASATS EN
L'OBEDIÈNCIA I LA
REPRESSIÓ**

XAVIER BERTRAL

EL SECRET DE ...

Marc Pastor

Marc Pastor és conegut pel fet de ser un autor de grans vendes en català amb novel·les d'acció i violència a dojo. També és conegut perquè compagina aquesta dedicació amb la professió de policia, a la secció científica dels Mossos d'Esquadra. Al cos dels Mossos li va bé la fama, admet Pastor, perquè el fa proper i més mediàtic. Tenint en compte que Pastor veu desgràcies dia sí dia també -"Atracaments, homicidis, violacions... casos així com els de CSI", diu- no és difícil que trobem un secret que hagi inspirat algun

fragment de la seva darrera novel·la, *Bioko* (Amsterdam). Bioko és una illa de Guinea Equatorial, l'antiga Fernando Poo colonial. A l'illa de la novel·la hi ha una matança que indueix el protagonista, el soldat Moisés Corvo, a investigar un secret que amaga l'illa. L'autor no ha estat mai ni a Bioko ni a l'Àfrica, però la reproducció dels fets està lligada a una experiència seva a Castelldefels.

Pastor estava de guàrdia telefònica la revetlla de Sant Joan del 2010. Treballa a la Regió Policial Metropolitana Sud, un fet que su-

posa cobrir en una guàrdia des del Llobregat fins a Martorell, Olesa de Montserrat, l'Alt Penedès i el Garraf. Una guàrdia en aquests temps que corren i en una zona tan àmplia és feina garantida. Pastor sopava a casa amb la seva dona quan a les onze de la nit li van trucar per treballar en un accident a la línia de la Renfe, a Castelldefels. Aquella nit va haver-hi l'atropellament d'un grup de joves llatins. Van morir vuit persones. Pastor no sabia res d'això fins que va arribar al lloc del sinistre. Des de la mitjanit fins a les 11 del matí de

CRISTIAN SEGURA

**L'ESCENA
DE LA
MATANÇA
DE 'BIOKO'
ESTÀ
INSPIRADA
EN UN
ATROPELLAMENT
MASSIU**

l'endemà va estar inspeccionant una àrea d'un quilòmetre de diàmetre, buscant restes. "Vaig ser el primer a baixar a les vies. Recordo la sensació de no veure res, només intuir alguns *bultos*. Tot el que distingia era gràcies a les fotos que feia. Al meu voltant s'encenien focs artificials i hi havia gent fent gresca en cotxes amb els maleters oberts. Aquella alegria entorn les vies mentre jo buscava restes humanes la vaig fer servir per a la festa de la matança de *Bioko*". La carnisseria de la novel·la passa entre cànctics tribals i focs artificials. ♦♦